

Л.А.КАРТАШОВА,

кандидат педагогічних наук
(м.Київ);

В.М.МАДЗІГОН,

Перший віце-президент НАПН України,
дійсний член НАПН України,
доктор педагогічних наук, професор
(м.Київ)

Концептуальні засади інформаційно-технологічної системи навчання майбутнього вчителя

У статті визначено можливі шляхи подолання суперечностей між потребою суспільства в компетентних у галузі інформаційно-комунікаційних технологій вчителях суспільно-гуманітарних дисциплін і можливостями їхньої підготовки. Сформульовано концепцію підготовки майбутнього вчителя до використання інформаційно-комунікаційних технологій та основні положень, на яких базується інформаційно-технологічна система навчання майбутніх вчителів у вищому педагогічному навчальному закладі.

Ключові слова: учитель, інформаційно-комунікаційні технології, навчання, система.

Постановка проблеми в загальному вигляді... Зміни соціально-економічної ситуації в Україні створюють передумови для певних трансформацій у системі вищої педагогічної освіти. Внаслідок постійно зростаючої відмінності між вимогами суспільства до сучасних фахівців і тим, які засоби та методи використовуються для досягнення цього, виникає криза традиційних систем та концепцій навчання, заснованих на формуванні та відтворенні знань. Об'єктивно зростають суперечності між:

- потребою суспільства в компетентних у галузі ІКТ (ІКТ-компетентних) вчителях суспільно-гуманітарних дисциплін як представниках масової професії й унікальністю вимог до їх діяльності як фахівців і особистостей;
- творчою природою педагогічної діяльності вчителя та переважно, масово-репродуктивним (на сьогодні) характером підготовки випускника вищого педагогічного навчального закладу;
- традиційно груповими організаційними формами навчання вчителів та індивідуально-творчим характером їхньої професійної діяльності;
- потребою у всебічному розвитку пізнавальних якостей і творчого потенціалу випускників вищих педагогічних навчальних закладах (ВПНЗ), готових до використання ІКТ у сучасному загальноосвітньому навчальному закладі (ЗНЗ) та обмеженими можливостями ВПНЗ у цьому сенсі;
- традиційною системою викладання таких навчальних дисциплін як психологія, історія, педагогіка, методика, українська та російська мови, іноземні мови тощо, для яких є характерним відокремлення предметного змісту від змісту навчання ІКТ та необхідністю реалізації інтеграційних зв'язків між ними;
- сучасними вимогами, які пред'являються до вчителів суспільно-гуманітарних дисциплін, та рівнем наукової розробленості проблеми розвитку їхньої компетентності в галузі ІКТ (ІКТ-компетентності);
- необхідності усвідомлення студентами ВПНЗ значущості розвитку особистої ІКТ-компетентності та недостатнім досвідом і рівнем їхньої навченості;
- змістом навчальних дисциплін ВПНЗ, який зорієнтовано на конкретні шкільні програми і підручники, та необхідністю врахування сучасного різноманіття програм і підручників, що пропонуються молодому вчителю в сучасному ЗНЗ.

Таким чином, всі описані суперечності можуть бути умовно зведені до однієї: „потребою школи в молодому вчителі, який володіє знаннями в галузі ІКТ, і реальними здатностями, компетентностями сучасного випускника ВПНЗ”.

Аналіз досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми... Якість навчання майбутніх учителів та формування їхньої готовності до підвищення кваліфікації в галузі ІКТ залежить: від матеріальної бази вищого педагогічного навчального закладу; професійного рівня викладачів, які проводять навчання; методик, які вони використовують у навчально-виховному процесі, так і від навчання та практичного ознайомлення майбутніх вчителів з використанням ІКТ у професійній діяльності. В останні роки в розпорядженні ВПНЗ з'являються високошвидкісні телекомунікаційні засоби та сучасні комп'ютерні класи, апробовані методики навчання вчителів та бази педагогічного досвіду використання ІКТ у ЗНЗ.

Однак безсистемне застосування навіть усіх зазначених складових не може бути ефективним – вбачається актуальність дослідження системи навчання майбутніх вчителів суспільно-гуманітарних спеціальностей та пошуку нових рішень зазначеної проблеми.

Слід зазначити, що в галузі використання обчислювальної техніки та персональних комп'ютерів у навчально-виховному процесі накопичено значний науковий потенціал. Проблема підготовки майбутніх

учителів до використання інформаційно-комунікаційних технологій в навчальному процесі також не є новою – вона знайшла висвітлення в наукових роботах В. П. Беспалька, І. Д. Беха, В. Ю. Бикова, А. Ф. Верлани, А. М. Гуржія, Ю. О. Дорошенка, М. І. Жалдака, К. К. Коліна, В. В. Лапінського, Н. В. Морзе, В. М. Монахова, Н. В. Морзе, С. І. Ракова, Ю. С. Рамського, М. Л. Смультсон, А. В. Хуторського, та ін.

У теперішній час у педагогіці, психології та соціології освіти здійснюються пошуки, спрямовані на дослідження професійної діяльності педагога в умовах інформатизації суспільства. Проте дослідження, присвячені вивченню інформаційних процесів, їх ролі в розвитку освіти, не дають достатньо чіткого уявлення про інноваційну, іноді – суперечливу, роль ІКТ у навчанні майбутніх вчителів суспільно-гуманітарних наук.

Відомий російський вчений С. В. Монахов нагадує про поширений в наші часи термін „цифровий розрив”. Він говорить: „На жаль, сьогодні у російській освіті в рівні знання комп'ютера та Інтернету став буденним явищем розрив між учителями і їх учнями. І не на користь педагогів” [8]. Безумовно, зазначене можна також віднести й до українських учителів.

Недоліком професійної підготовки сучасних випускників ВПНЗ залишається недостатній рівень вмінь вільно використовувати сучасні досягнення науки і техніки, зокрема в галузі ІКТ, з метою якісного виконання фахових завдань та підвищення свого професійного рівня. У більшості випускників ВПНЗ України відсутній необхідний рівень комп'ютерної грамотності, уміння опрацьовувати інформацію та досвід використання сучасних технічних засобів навчання. Підтвердженням зазначеного може бути анкетування, проведене в Київському національному лінгвістичному університеті (Табл. 1, рядок 8).

Таблиця 1

Результати анкетування студентів Київського національного лінгвістичного університету щодо застосування ІКТ у навчально-виховному процесі (485) (2008-2009 н.р)

№	Запитання	Так (%)	Ні (%)
1	Чи використовують викладачі комп'ютерну техніку під час проведення практичних занять?	30	70
2	Чи проводять викладачі лекції з використанням комп'ютерних презентацій?	45	55
3	Чи працюєте Ви в комп'ютерних класах для виконання самостійної позааудиторної роботи?	95	5
4	Чи використовуєте при підготовці до занять мережеві засоби зв'язку (Інтернет, e-mail та ін.)?	98	2
5	Чи Ви використовуєте засоби мережі Інтернет у процесі підготовки доповідей, рефератів, курсових та дипломних робіт тощо?	100	0
6	Чи вбачаєте необхідність застосування засобів ІКТ у майбутній професійній діяльності?	98	2
7	Чи бачите необхідність збільшення навчального аудиторного часу для отримання професійно спрямованих знань з ІКТ?	97	3
8	Чи після вивчення дисциплін ІКТ в університеті Ви готові до самостійного підвищення рівня знань з ІКТ та до їх застосування в майбутній професійній діяльності?	59	41
9	Чи є у вас вдома комп'ютер?	100	0
10	Чи маєте Ви вдома доступ до мережі Інтернет?	99,8	0,02

Разом з тим, деякі дослідники зазначають, що розвиток засобів навчання, можливості їх технічної реалізації, суттєво випереджають можливості створення повноцінних методик їх застосування [5,12]. Більше того, певна інерційність системи освіти є об'єктивно обумовленою та необхідною, оскільки „Виробничий цикл” навчання учня у ЗНЗ триває більше десяти років. Навчання учителя триває чотири – п'ять років, інтервал проходження ним курсової перепідготовки у закладах післядипломної педагогічної освіти теж становить п'ять років. За цей час виникають і набувають поширення (у тому числі починають масово постачатись у ЗНЗ) нові засоби навчання, які суттєво відмінні від тих, застосуванню яких вчителі навчались у ВПНЗ і в системі післядипломної освіти” [6].

Концепція інформатизації навчального процесу, яка заснована на органічному поєднанні традиційних і новітніх засобів навчання, передбачає поетапне, поступове впровадження у навчальний процес ІКТ, раціональне поєднання традиційних методів та засобів навчання з сучасними інформаційними технологіями, що, зрештою, веде до поліпшення результатів навчання [2]. Тут особливого значення набуває переорієнтація мислення сучасного вчителя на усвідомлення принципово нових вимог до його педагогічної діяльності.

Перехід до 12-річної системи навчання в ЗНЗ вимагає якісних змін й у вищій школі, модернізації системи навчання майбутніх вчителів. Реалізуючи гуманітарну природу своєї професії, вчитель як

вихователь і організатор навчально-виховного процесу повинен стимулювати особисті досягнення учнів, не обмежуючись оцінюванням рівнів їх навченості [4].

Слушною є думка Вальдемара Кувачки, який стверджує, що пріоритетом розвитку освіти є впровадження сучасних ІКТ, які забезпечують даліше удосконалення навчально-виховного процесу, підготовку молодого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві. Також він зауважує, що при цьому спостерігається чимало проблем: навіть учителі інформатики не завжди вміють використовувати ПК у навчальному процесі, не говорячи вже про інших – вчителів мови, географії, історії, біології тощо. Правилком, а не винятком, є й те, що молоді спеціалісти, закінчивши ВНЗ, теж не поспішають впроваджувати новітні методи навчання учнів [11].

Приєднанням до Болонської угоди Україна підтвердила бажання та готовність до інтеграції в освітній і науковий простір Європи. Реалізація системою вищої освіти України принципів Болонського процесу є однією з передумов входження України до єдиної Європейської зони вищої освіти. Наслідком цього важливого для майбутнього нашого суспільства кроку є активна модернізація освітньої діяльності в контексті європейських вимог. Ми погоджуємось з висновком, зробленим Є. С. Полат, М. Ю. Бухаркіною, що „Суспільство інформаційних технологій, або, як його називають інакше, постіндустріальне суспільство, на відміну від індустріального суспільства кінця ХІХ – середини ХХ ст., значно більше зацікавлене в тому, щоб його громадяни були здатні активно та самостійно діяти, приймати рішення та гнучко адаптуватись до умов життя, які постійно змінюються” [9;с.13]. На нашу думку, до деяких пір ці проблеми, за умов традиційних підходів до навчання ІКТ майбутніх вчителів, майже не можливо було вирішити – це пояснюється відсутністю відповідних реальних умов.

Проведені дослідження національних стандартів показують, що в Україні національний стандарт комп'ютерної грамотності відсутній. Можливо саме тому не впроваджуються міжнародні принципи та стандарти та залишається недостатнім рівень комп'ютерної грамотності фахівців різних галузей, в тому числі й освітньої.

Формулювання цілей статті... Вирішення зазначених вище проблем вбачається в організації навчально-виховного процесу з використанням сучасних ІКТ. Перехід до системи інформаційно-комунікаційних технологій навчання у ВПНЗ, створення умов для їх розробки, апробації та впровадження, пошуку розумного поєднання нового з традиційним є досить складним завданням, яке потребує вирішення цілого комплексу психолого-педагогічних, організаційних, технічних, навчально-методичних, адміністративних, фінансових та інших проблем.

Вважаємо, що позитивні результати навчання ІКТ майбутніх вчителів суспільно-гуманітарних спеціальностей можна отримати лише в разі створення системи навчання, яка передбачає поступове, практичне, професійно-орієнтоване навчання ІКТ, спрямоване на розуміння студентами можливостей їх застосування в майбутній професійній діяльності та психолого-педагогічних аспектів використання в процесі навчання суспільно-гуманітарних дисциплін.

Принагідно вважаємо за необхідне зазначити, що й на сьогодні актуальним залишається зауваження О. М. Довгялло з приводу впровадження ІКТ у навчально-виховний процес, зроблене наприкінці 80-х років минулого століття: „Тут йдеться не про вдосконалення окремих характеристик освітніх систем, а про глибоку проблему систем навчання взагалі: цілей, змісту, методів, технологій, тощо (вони начебто втрачають усталеність, іноді радикально змінюючи спрямованість). Інформаційні технології навчання, опосередковуючи значний **освітній, розвивальний, виховний** потенціал, мають стати **невід'ємною складовою** педагогічного процесу вітчизняних навчальних закладів” [10], оскільки поставлене завдання й сьогодні далеке від своєї реалізації.

Виклад основного матеріалу... Зазначене вимагає перегляду системи навчання майбутніх вчителів суспільно-гуманітарних спеціальностей у ВПНЗ, розробки інформаційно-технологічної системи (ІТС) та її впровадження у навчально-виховний процес ВПНЗ. Зосередженість на потребах та вимогах інформатизації освіти передбачає пряму залежність проектування ІТС у ВПНЗ з ціллю методичного, технологічного та управлінського забезпечення навчально-виховного процесу.

Провідна ідея системи: створення умов (як в процесі вивчення ІКТ як дисципліни, так і в процесі навчання суспільно-гуманітарних дисциплін) отримання майбутніми вчителями суспільно-гуманітарних спеціальностей професійно необхідних знань, умінь та навичок у галузі ІКТ; навчання ІКТ має бути професійно спрямованим.

Для розв'язання зазначених проблем викладачі ІКТ дисциплін та суспільно-гуманітарних дисциплін повинні отримувати можливість [1]:

- працювати в навчальних аудиторіях, які оснащено сучасними технічними засобами (ПК, принтер, сканер, веб-камера, сенсорна дошка, мультимедійне обладнання, лінгафонне обладнання, ксерокс, дигітайзер, відео проектор, тощо);
- використовувати в своїй професійній діяльності широкий спектр сучасних навчальних матеріалів і наочної допомоги через застосування ІКТ;
- постійно підвищувати професійний рівень шляхом очного та дистанційного навчання у ВПНЗ;

- використовувати нові засоби, методи та способи отримання та опрацювання даних (знань студентів, їх успішності тощо);
- розробляти та використовувати наявні електронні педагогічні програмні засоби навчального призначення [2];
- використовувати для підвищення професійного рівня та в цілях самоосвіти інформаційні ресурси комп'ютерних мереж.

Студенти, в свою чергу, повинні отримати можливість:

- навчитись користуватися засобами ІКТ;
- навчитись визначати характеристики засобів ІКТ та вміти встановлювати ефективність їх використання в навчально-виховному процесі;
- використовувати нові засоби, методи та способи пошуку, опрацювання та збереження навчальних матеріалів;
- використовувати в навчальній діяльності широкий спектр сучасних навчальних матеріалів через застосування ІКТ;
- використовувати педагогічні електронні програмні засоби навчального призначення (робота на заняттях, самостійна та позааудиторна робота) ;
- використовувати можливості дистанційного навчання;
- використовувати інформаційні ресурси комп'ютерних мереж;
- навчитись визначати роль та місце засобам ІКТ в навчально-виховному процесі;
- отримати знання, уміння та навички неперервного підвищення рівня своєї компетентності в галузі ІКТ та її постійного оновлення.

Отже, інтенсифікація інформаційних процесів, розвиток технічних засобів пошуку, накопичення, опрацювання та передавання інформації зробили ІКТ значущими для індивідуального та суспільного буття людини, тому їх вплив на формування та впровадження ІТС у процес навчання майбутніх вчителів у ВПНЗ слід розглядати як соціально обумовлене та прогресивне явище.

Дослідження та аналіз професійної діяльності вчителів суспільно-гуманітарних спеціальностей, системи їх навчання у ВПНЗ, дозволив окреслити професіограму сучасного вчителя: Аналітичні здатності; здатність до абстрактного мислення; знання вікових й індивідуальних особливостей учнів, здатність змінювати стиль спілкування; уміння забезпечити позитивну мотивацію навчання; уміння створити ситуацію успіху; уміння приймати рішення в різних педагогічних ситуаціях; знання сучасних освітніх технологій; наукове мислення, схильність до аналізу й синтезу, уміння відокремлювати головне від неістотного (другорядного); уміння ставити цілі й формулювати завдання педагогічної діяльності, зіставляти очікуваний результат з цілями; знання освітніх стандартів і чинних навчальних програм з предмету; знання підручників і навчально-методичних комплектів, обґрунтування вибору підручників; здатність розробити власну навчальну програму, охарактеризувати її за змістом, джерелами інформації, матеріальною базою, індивідуальними якостями учнів; уміння організувати навчально-виховну діяльність; здатність перетворювати навчальне завдання на особистісно-значуще для учнів; володіння різними методами оцінювання; уміння висловлювати думки письмово та усно; високий рівень усного мовлення; уміння виступати перед незнайомою аудиторією та відстоювати свою точку зору; здібність до самопрезентації; уміння працювати в команді; здатність слухати та чути; уміння аналізувати свою діяльність, роль, враження, ступінь участі в діяльності.

За впровадження ІТС, професіограма вчителя розширюється за рахунок формування таких якостей вчителя як: впевненість в корисності введення ІКТ на різних етапах навчально-виховного процесу; уміння працювати на ПК та визначення його характеристик; знання можливостей периферійних пристроїв та уміння їх використання (принтер, сканер, веб-камера, сенсорна дошка, мультимедійне обладнання, лінгафонне обладнання, ксерокс, діджитайзер, відеопроєктор, фоторамка, цифровий фотоапарат, флеш-карта, тощо); уміння орієнтуватися в різноманітних програмних середовищах; уміння опанувати засоби розробки педагогічних програмних засобів (навчальних програм, презентацій, відеофрагментів, тощо); використання електронних засобів навчального призначення; уміння розробки та підтримки веб-ресурсів; уміння працювати в мережі Інтернет (пошук інформації, участь у форумах, користування електронною поштою)

Сучасне розуміння ролі ІКТ у ВПНЗ повинно виявлятися у чотирьох взаємопов'язаних аспектах:

- як навчальної дисципліни;
- як одного із основних сучасних способів комунікації і одержання знань з інших галузей;
- як засобу трансформації одержаної студентом інформації в особисту систему знань, умінь та навичок;
- як засобів розвитку та самовираження особистості майбутнього вчителя, затвердження в суспільстві.

Результати аналізу суперечностей між вимогами інформаційного суспільства та можливостями сучасних вчителів суспільно-гуманітарних спеціальностей вказують на необхідність перебудови системи

їх навчання у ВПНЗ, надання їй ознак технологічності в розумінні обов'язковості досягнення наперед запланованого результату [7].

На сьогодні недоліком професійної підготовки студентів у ВПНЗ залишається недостатній рівень уміння вільно використовувати сучасні досягнення науки та техніки, зокрема в галузі ІКТ.

Особливого значення набуває переорієнтація мислення сучасних вчителів на усвідомлення принципово нових вимог до його педагогічної діяльності щодо використання нових засобів ІКТ у професійній діяльності; на активізацію, зокрема, здатності до самореалізації в професійній діяльності. Тому одним із завдань професійної підготовки майбутнього вчителя у ВПНЗ повинна стати актуалізація свідомого оволодіння засобами ІКТ, активізація педагогічної самоорганізації, самовдосконалення знань в галузі ІКТ – формування готовності студентів до застосування ІКТ в майбутній професійній діяльності.

Створення умов, сприятливих для ефективного навчання учнів у школі, стає можливим тоді, коли вчитель, на основі професійної педагогічної рефлексії (Я-концепції), яка слугує чинником його самоосвіти, готовий до розуміння та сприйняття змін, ініційованих інформатизацією освіти.

Стан і тенденції розвитку соціуму дозволяють прогнозувати необхідність подальшого розвитку ІТС у навчанні майбутніх вчителів суспільно-гуманітарних спеціальностей, оскільки результати навчання повинні відповідати соціальним, науковим і технологічним цілям, рівню розвитку суспільства, внутрішнім цілям і потребам системи освіти. Система повинна спиратися на наукові знання, форми, засоби та методи навчання, які відображають фундаментальні тенденції розвитку педагогічної науки.

Застосування системи має забезпечити випереджальне навчання майбутніх вчителів, формування у них потреби безперервного саморозвитку, вмінь та навичок самоосвіти, самостійного та творчого підходу до процесу отримання знань

Навчаючись у ІТС майбутні вчителі отримують знання шляхом особистісних відкриттів; формують свої пізнавальні якості, розвивають продуктивність мислення, самостійно роблять узагальнення, набувають умінь та навичок практичного застосування ІКТ.

Висновки... За впровадження ІТС пріоритети мають передаватися формуванню уявлення студентів про сутність інформатично-технологічних знань, ознайомлення їх з ідеями інформатизації освіти, її роллю у пізнанні та перетворенні дійсності, забезпеченню оволодіння системою знань і вмінь в галузі ІКТ, які мають передусім загальноосвітнє, загальнокультурне спрямування, а також є необхідними для успішного використання в майбутній професійній діяльності.

Концепція впровадження інформаційно-технологічної системи навчання майбутніх вчителів суспільно-гуманітарних спеціальностей ВПНЗ базується на таких положеннях.

– Інтенсифікація інформаційних процесів, розвиток технічних засобів пошуку, накопичення, опрацювання та передавання інформації зробили інформаційно-комунікаційні технології значущими для вчителів суспільно-гуманітарних спеціальностей, тому їх впровадження у систему навчання ВПНЗ слід розглядати як соціально обумовлене та прогресивне явище.

– Діалектичний зв'язок між застосуванням інформаційно-технологічних технологій у навчанні майбутніх вчителів суспільно-гуманітарних спеціальностей та рівнем відповідності результатів навчання запитам суспільства може розглядатися як системоутворюючий фактор інформаційно-технологічної системи навчання (ІТС).

– Метою впровадження ІТС у навчально-виховний процес ВПНЗ є формування інформаційної компетентності майбутніх вчителів суспільно-гуманітарних спеціальностей.

– Система відрізняється від систем, розроблених і описаних раніше тим, що передбачає: інтенсивне застосування засобів і методів ІКТ як у якості об'єктів вивчення, так і в якості складових технологій навчання; органічне поєднання індивідуальних і групових форм навчальної діяльності студентів.

– Впровадження ІТС має три напрями, які передбачають використання ІКТ у якості:

– об'єктів вивчення передбачається в процесі навчання дисциплін ІКТ (молодші курси) та „Інформаційно-комунікаційні технології в професійній діяльності вчителя” (старші курси);

– засобів навчання передбачає їх застосування викладачами ВПНЗ як у процесі навчання ІКТ, так і суспільно-гуманітарних дисциплін;

– засобів діяльності як викладачів, так і студентів.

– За впровадження ІТС рівень знань та попередньої підготовки студента в галузі ІКТ розглядається як сигнальний параметр, тому тривалість процесу навчання для кожного студента буде залежати від темпу засвоєння ним навчального матеріалу, який у свою чергу, залежить від особистісних характеристик самого студента.

– Запропонована система є особистісно орієнтованою – процес навчання здійснюється в такому темпі, який є доступним кожному студентові, кожен студент може обирати індивідуальну траєкторію навчання.

– Система характеризується логічним поєднанням педагогічного управління з ініціативою та самостійністю студентів. Викладач керує навчально-пізнавальною діяльністю студентів, організовує і веде її, одночасно стимулюючи їхню активну самостійну роботу.

– Запровадження ІТС, спрямованої на розвиток особистості, зокрема на формування активності особистості в навчальному процесі, на саморозвиток особистості, сприяє її гармонійному розвитку та дозволяє ефективно сформувати належні знання та вміння з інформаційно-комунікаційних технологій у студентів – майбутніх вчителів суспільно-гуманітарних дисциплін з різним рівнем здібностей і попередньої підготовленості.

Список використаних джерел та літератури:

1. Державна програма „Вчитель” : затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 28.03.2002 р. №379 // Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки України. – 2002. – №10 (травень). – С.2-28.
2. Жалдак М. І. Комп'ютерно-орієнтовані засоби навчання математики, фізики, інформатики : посібн. для вчит. / М. І. Жалдак, В. В. Лапінський, М. І. Шут. – К. : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2004. – 182 с.
3. Карташова Л. А. Особистісно орієнтована система навчання основ інформаційних технологій в процесі підготовки майбутніх вчителів іноземних мов : автореф. дис... канд. пед. наук : 13.00.02 / Л. А. Карташова. – К., 2004. – 20 с.
4. Концепція загальної середньої освіти (12-річна школа) [Електронний ресурс]. – Сайт МОН України. 10:12 09.10.2008р. – Режим доступу : <http://www.mon.gov.ua>.
5. Кремень В. Філософія освіти ХХІ ст. / В. Кремень // Персонал. – 2003. – № 1. – С. 8.
6. Лапінський В. Комп'ютерно-орієнтоване навчальне середовище та вимоги до його реалізації / В. Лапінський, М. Шут // Наукові записки. – Кіровоград : КДПУ імені В. Винниченка. – 2008. – Вип. 77, Ч.1. – С.79-85. – (Серія : Педагогічні науки).
7. Мадзигон В. Н. Продуктивная педагогика. Политехнические основы соединения обучения с производительным трудом : [моногр.] / В. Н. Мадзигон. – К. : Педагогічна думка, 2007. – 360 с.
8. Монахов С. В. Государственно-общественная система информатизации образования: состояние и перспективы / С. В. Монахов [Электронный ресурс]. – Система федеральных образовательных порталов. Педагогические инициативы >> Интернет-технологии и ресурсы в обучении школьников 18:20 11.01.2008. – Режим доступа : http://www.uchitel.com/inet_obr.
9. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования / [Полат Е. С., Бухаркина М. Ю., Моисеева М. В., Петров А. Е. ; Под ред. Е. С. Полат]. – М. : Академия, 2003. – 272 с.
10. Основы учебной информатики и вычислительной техники : учеб. пособие для ин-тов и фак. иностр. яз. / [А. М. Довгялло, Т.И.Коваль, М. В. Легкий, М. И. Сердюков]. – К. : Выща школа, 1990. – 176 с.
11. Сучасний вчитель – знавець інформаційних технологій [Електронний ресурс]. – Із сайту Українського Католицького Університету 12:05 15.06.2009р. Головна / Актуальне / Бібліотека. – Режим доступу : <http://www.usu.edu.ua/ukr/current/library>.
12. Форум з підготовки парламентських слухань питань щодо розвитку інформаційного суспільства в Україні [Електронний ресурс]. – 10:36 05.06.2009р. – Режим доступу : <http://forum.netz.ru/index.php?showtopic=1047>.

Анотація

Л.А.Карташова, В.Н.Мадзигон

Концептуальные принципы создания и применения информационно технологического обеспечения современного учителя и требования к его реализации

В статье определены возможные пути преодоления противоречий между потребностью общества в учителях общественно-гуманитарных дисциплин, компетентных в отрасли информационно-коммуникационных технологий и требованиями к их деятельности. Сформулирована концепция информационно технологического обеспечения современного учителя и основные положения, на которых базируется информационно технологическая система обучения в высшем педагогическом учебном заведении.

Ключевые слова: *учитель, информационно-коммуникационные технологии, обучение, система.*

Summary

L.A.Kartashova, V.M.Madzigon

Conceptual Principles of Creation and Application of Information and Technological Providing of Modern Teacher and Requirements to its Realization

The ways of overcoming contradictions between possibilities of the education system and the requirements of society at competent in IT teachers of humanitarian disciplines and by requirements to their activity are described in article. Conception of the informatively technological providing of modern teacher and substantive provisions which the informatively technological system of studies is based on in higher pedagogical educational establishment is formulated.

Key words: *teacher, information-communicative technologies, teaching, system.*

Дата надходження статті:

„2” березня 2010 р.